

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 50 став 6 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/2019) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет *албански јазик* за II одделение на деветгодишното основно образование за учебната 2020/21 година.

Në bazë të nenit 55 paragrafi 1 të Ligjit për organizimin dhe punën e organeve të administratës shtetërore („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë “ nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 dhe 51/11), dhe „Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” 96/19 dhe 110/19) si dhe në bazë të nenit 50 alinea 6 të Ligjit për arsim fillor („Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut“ nr. 161/2019) ministrii Arsimit dhe Shkencës e solli programine shkurtuar për lëndën e *gjuhës shqipe* për klasën II (dytë) të arsimit fillor nëntëvjeçar. për vitin shkollor 2020/2021.

MINISTRIA E ARSIMIT DHE SHKENCËS
BIROJA PËR ZHVILLIMIN E ARSIMIT

PROGRAM I SHKURTUAR
MËSIMORË

GJUHË SHQIPE

KLASA E II të

GUSHT, VITI 2020

ARSIMI FILOR NËNTËVJEÇAR

1. HYRJE :

Programi i shkurtuar mësimor nga lënda e gjuhës shqipe për klasën e II (dytë) të arsimit fillor nëntëvjeçarë bazohet në qëllimet/rrezultatet e pritura me programin mësimor për lëndën mësimore i cili në formë të rregullt realizohet në përputhshmëri me planin mësimor.

Me programin e shkurtuar vërtetohen temat e caktuara dhe njësit mësimore që do të duhet të realizohen për 159 ditë pune mësimore, gjatë së cilës duhet ruajtur fondi i paraparë javor të vërtetuara në programin e rregullt, konkretisht për lëndën mësimore me 6 orë mësimore në javë janë paraparë 192 orë në program të shkurtuar.

Arsimtarit gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore nga programi i shkurtuar niset nga qëllimet/ rrezultatet e pritura, nocionet e caktuara, metodat dhe aktiviteteteve të parapara në programin e rregullt mësimor.

Numri rendor	FUSHAT PROGRAMORE	
1.	<i>Leximi dhe shkrimi fillestar</i>	112
2.	<i>Njohuri për gjuhën</i>	5
3.	<i>Të lexuarit dhe letërsia</i>	40
4.	<i>Të shprehurit dhe krijimtaria</i>	29

5.	<i>Kultura e medias</i>	6
	Gjithsej	192

2. FUSHAT PROGRAMORE DHE NJËSITË MËSIMORE

FUSHA PROGRAMORE : LEXIMI DHE SHKRIMI FILLESTAR (112 ORË)

NJËSITË MËSIMORE :

1. Përsëri në shkollë
2. Njohja e nxënësve me rrethin më të afërt
3. Shikojmë, kuptojmë, bisedojmë
4. Kontrollimi i nxënësve gjatë të shprehurit me gojë
5. Elementet e shkrimit fillestar
6. Elementet e shkrimit fillestar | / \
7. Elementet e shrim leximit fillestar ( )
8. Elementet e shkrim leximit fillestar O
9. Plotësimi i elementeve të shkrimit fillestar te kubi dhe topi
10. Plotësimi i elementeve të shkrimit fillestar te kuadri dhe cilindri
11. Plotësimi i elementeve të shkrimit fillestar te piramida dhe koni
12. Zhvillimi i shkronjës A a të shtypit
13. Zhvillimi i shkronjës I i të shtypit
14. Bashkim – leximi i shkronjave të mësuara
15. Zhvillimi i shkronjës U u të shtypit
16. Zhvillimi i shkronjës M m të shtypit

17. Bashkimi – leximi I shkronjave të mësuara
18. Zhvillimi i shkronjës N n të shtypit
19. 11 Tetori – Dita e Kryengritjes në RMV
20. Aktivitet me shronjat e mësuara
21. Zhvillimi i shkronjës E e të shtypit
22. Zhvillimi i shkronjës Ë ë të shtypit
23. Ushtrime leximi dhe shkrimi me shkronjat e mesuara
24. Zhvillimi i shkronjës R r dhe RR rr të shtypit
25. Zhvillimi i shkronjës L l dhe LL ll të shtypit
26. Bashkimi –leximi I shkronjave të mësuara
27. Shkruajmë fjalë dhe fjali me shkronjat e mësuara -
28. Zhvillimi i shkronjës T t të shtypit
29. Zhvillimi i shkronjës F f të shtypit
30. Rendi I fjalës në fjali -
31. Zhvillimi i shkronjës O o të shtypit
32. Zhvillimi i shkronjës P p të shtypit
33. Ushtrime: leximi i fjalëve me shkronjat e mësuara
34. Mësojmë shkronjat e dorës *A a*
35. Zhvillimi i shkronjës *M m* të dorës
36. Zhvillimi i shkronjës *S s* të dorës
37. Zhvillimi i shkronjës *N n* të dorës
38. Ushtrime: leximi-shkrimi i shkronjave të mësuara
39. Zhvillimi i shkronjës *T t* të dorës
40. Zhvillimi i shkronjës *O o* të dorës
41. Zhvillimi i shkronjës *P p* të dorës
42. Zhvillimi i shkronjës *U u* të dorës
43. Ushtrime: leximi-shkrimi i shkronjave të mësuara
44. Zhvillimi i shkronjës *Ë ë* të dorës
45. Zhvillimi i shkronjës *R r dhe RR rr* të dorës

46. Ushtrime: leximi-shkrimi i shkronjave të mësuara
47. Zhvillimi i shkronjës *L l*
48. Zhvillimi i shkronjës *Ll ll*
49. Aktivitete lidhur me shkronjat *L l, Ll ll*
50. Zhvillimi i shkronjës *E e* të dorës
51. Zhvillimi i shkronjës *F f* të dorës
52. Shkruajmë fjali me shkronja të dorës
53. Zhvillimi i shkronjës *K k* të shtypit
54. Zhvillimi i shkronjës *Kk* të dorës
55. Leximi i tekstit dramatik
56. Zhvillimi i shkronjës *D d* të shtypit
57. Zhvillimi i shkronjës *D d* të dorës
58. Zhvillimi i shkronjës *B b* të shtypit
59. Zhvillimi i shkronjës *B b* të dorës
60. Shkruajmë fjali me shkronja të dorës
61. Lexim teksti
62. Leximi i fjalive me shkronja të shtypit
63. Ushtrime gojore: Dëshira ime për Vitin e Ri
64. Përjetimet e mija nga Viti i Ri
65. Zhvillimi i shkronjës *Q q* të shtypit
66. Zhvillimi i shkronjës *Q q* të dorës
67. Shkruajmë fjali me shkronjat e mësuara
68. Zhvillimi i shkronjës *H h* të shtypit
69. Zhvillimi i shkronjës *H h* të dorës
70. Ushtrime leximi
71. Zhvillimi i shkronjës *J j* të shtypit dhe *J j* të dorës -
72. Ushtrime leximi dhe shkrimi
73. Zhvillimi i shkronjës *Nj nj* të shtypit dhe *Nj nj*
74. Ushtrime leximi dhe shkrimi me shkronjat e mesuara

75. Zhvillimi i shkronjës Y y të shtypit dhe *Ÿ y* të dorës
76. Ushtrime leximi
77. Zhvillimi i shkronjës S s të shtypit dhe *S s* të dorës
78. Zhvillimi i shkronjës Sh sh të shtypit dhe *Sh sh* të dorës
79. Zhvillimi dhe përforsim i leximit
80. Zhvillimi i shkronjës C c të shtypit dhe *Ɔ c* të dorës
81. Fjalët që emërtojnë qenie të gjalla dhe sende -
82. Zhvillimi i shkronjës Ç ç të shtypit dhe *Ɔ ç* të dorës
83. Zhvillimi i shkronjës G g të shtypit dhe *Ɔ g* të dorës
84. Ndarja e fjalëve në rrokje -
85. Zhvillimi i shkronjës V v të shtypit dhe *Ʊ v* të dorës
86. Ushtrime leximi dhe shkrimi me shkronjat e mesuara
87. Zhvillimi i shkronjës Gj gj të shtypit
88. Zhvillimi i shkronjës Dh dh të shtypit
89. Fjalët që emërtojnë qenie të gjalla, sende dhe dukuri
90. Zhvillimi i shkronjës Th th të shtypit
91. Zhvillimi i leximit për 7 Marsin
92. Përforsim i leximit për 7 Marsin
93. Zhvillim i poezive për 8 Marsin
94. Recitim i poezive për 8 Marsin
95. Zhvillimi i shkronjës X x dhe Xh xh të shtypit
96. Ushtrime-lexojmë dhe shkruajmë bukur
97. Zhvillimi i shkronjës Z z dhe Zh zh të shtypit
98. Zhvillimi i shkronjës X x dhe Xh xh të dorës
99. Zhvillimi i shkronjës Ɔj Ɔj dhe Dh dh të dorës
100. Tingulli, fjala, fjalia
101. Zhvillimi i shkronjës Th th të dorës
102. Zhvillimi i shkronjës Z z dhe Zh zh të dorës
103. Ushtrime leximi dhe shkrimi me shkronjat e mesuara
104. Gara në shpejtësi të leximit

105. Shkrimi I emrave të përveqëm me shkronjë të madhe
106. Shenjat e pikësimit: pika, pikëpyetja, pikëçuditja - TIK
107. Ushtrime përdorimi i shenjave të pikësimit
108. Rendi I fjalëve në fjali
109. Fjalja dëftore, pyetëse dhe nxitëse
110. Fjalja pohore dhe mohore
111. Kuptimi i emrit
112. Gjinia dhe numri tek emrat - TIK

FUSHA PROGRAMORE: NJOHURI PËR GJUHËN (5 ORË)

NJËSITË MËSIMORE :

1. Ushtrime për dallimin e për shqiptimin drejtë të tingujve dhe përdorimi normativ i tyre gjatë të shkruarit
2. Ushtrime për dallimin e emrave nga fjalët e tjera dhe për të emëruar njerëz,sende,bimë e dukuri
3. Ushtrime praktike për ndarjen e fjalëve në rrokje(me gojë dhe me shkrim) dhe për mbartjen e një pjese të fjalës në rresht të ri
4. Ushtrime për përdorimin e shkronjës së madhe në fillim të fjalisë dhe kur shkruajnë emrin dhe mbiemrin
5. Ushtrime për përdorimin e shenjave të pikësimit.

FUSHA PROGRAMORE : TË LEXUARIT DHE LETËRSIA (40 ore)

NJËSITË MËSIMORE :

1. Shkruajmë tekstin:”Liraku zhytarak” me shkronja të dorës f.69
2. “Letër vëllait” fq.71

3. Zhvillimi i leximit: "Aksioni i klasave të dyta" f. 117
4. Përforcim i leximit: "Aksioni i klasave të dyta" f. 117
5. "Letër shokut" f.85
6. Zhvillimi i vjershës: "Erdhi pranvera" f. 123
7. Recitim i vjershës: "Erdhi pranvera" f. 123
8. Zhvillimi i leximit: "E kujt është molla?" f. 109
9. Përforcim i leximit: "E kujt është molla?" f. 109
10. Zhvillimi i lektyrës: "Vallja e shkronjave"-Mehmedali Hoxha
11. Përpunimi i lektyrës: "Vallja e shkronjave"-Mehmedali Hoxha
12. Zhvillimi i leximit: "Naim Frashëri" f. 98
13. Përforcim i leximit: "Naim Frashëri" f.98
14. Zhvillimi i vjershës: "Besa" f.97
15. Zhvillimi i leximit: "Vështirsitë e Viganit" f.115
16. Përforcim i leximit: "Vështirsitë e Viganit" f.115
17. Zhvillimi i leximit: "Katër dëshirat" f.102
18. Përforcim i leximit : "Katër dëshirat" f.102
19. Zhvillimi i lektyrës: "Valbona bleu ylberin"-Odhise Grillo
20. Përpunimi i lektyrës: "Valbona bleu ylberin"-Odhise Grillo
21. Zhvillimi i leximit: "Norisi në telefon" f. 110
22. Përforcim i leximit: "Norisi në telefon" f. 110
23. Zhvillimi i vjershës: "Fjala është e vogël shumë" f.89
24. Recitimi i vjershës: "Fjala është e vogël shumë" f.89
25. Zhvillimi i leximit: "Druri i njomë" f.120
26. Përforcim i leximit: "Druri i njomë" f.120
27. Zhvillimi i leximit: "Korbi dhe dhelpira" f.127
28. Përforcim i leximit: "Korbi dhe dhelpira" f.127
29. Zhvillimi i vjershës: "Fëmija dhe zogu" f.106
30. Recitimi i vjershës: "Fëmija dhe zogu" f.106
31. Zhvillimi i vjershës: "Atdheu" f.96
32. Zhvillimi i lektyrës: "Borëbardha"-Vëllezërit Grim

33. Përpunim lektyrës: "Borëbardha" - Vëllezërit Grim
34. Zhvillimi i leximit: "Zogjtë" f.124
35. Përforsim i leximit: "Zogjtë" f.124
36. Zhvillimi i leximit: "Tre mjekë të mëdhenj" f.121
37. Përforsim i leximit: "Tre mjekë të mëdhenj" f.121
38. Zhvillimi i leximit: "Dhelpra dhe lejleku" f.129
39. Përforsimi i leximit: "Dhelpra dhe lejleku" f.129
40. Zhvillimi i vjershës: "Dielli" f.122

FUSHA PROGRAMORE : TË shprehurit dhe krijimtari (29 ore)

NJËSITË MËSIMORE :

1. Diktim – Bashkimi i shkronjave të dorës
2. Zhvillimi i leximit: "Urime nënës" f. 112
3. Përforsim i leximit: "Urime nënës" f. 112
4. Diktim kontrollues
5. **Dita e ekologjisë**
6. Ndarja e fjalëve në fund të rreshtit - TIK
7. Fjalitë sipas kuptimit - TIK
8. Përforsim: Fjalitë sipas kuptimit
9. Diktim Dita e shkollës
10. Tregim pa fjalë f.103
11. Gara në shpejtësi të leximit
12. Ushtrime: Përdorimi i shenjave të pikësimit
13. Gara në shpejtësi të leximit
14. Ushtrime gojore: "Telefoni"
15. Dallimi i tingujve: ç, dh, ë, gj, l, ll, nj, q, rr, s, sh, th, y, xh, zh

16. Diktimi për të kontrolluar shkronjat e përbëra (dyshe)
17. Bisedë Festa e 28 Nëntorit – TIK
18. Përforcim i leximit:”Zogjtë” f.124
19. Përdorimi i shkronjës së madhe - TIK
20. Përjetimet e mia nga Viti i Ri
21. Diktim me shkronjat e mësuara
22. Dramatizim për 8 Marsin
23. Diktim kontrollues
24. Tregim pa fjalë.fq.103
25. Fjalët e urta shqipe.
26. Numërorët deri në 20
27. Recitimi i vjershës:”Dielli” f.122
28. Diktimi për të kontrolluar shkronjat e përbëra (dyshe)
29. Ushtrime gojore:”Dëshirat e mia për pushimin verorë”

FUSHA PROGRAMORE : Kultura e medias **(6 ore)**

NJËSITË MËSIMORE :

1. Lojëra mësimore me kompjuter - Tool Kid
2. Shikimi i filmave televiziv -TIK
3. Lojëra mësimore me kompjuter – Edubundu
4. Revistat për fëmijë
5. Lojëra mësimore me kompjuter – Edubundu
6. Biblioteka e shkollës - TIK

3. Rekomandime didaktike

Në klasën e dytë gjuha Shqipe është lëndë e vetme ku ndërthuren (integrohen) kërkesat për lexim-shkrim, për fitimin e njohurive gramatikore, për pasurimin e fjalorit të nxënësve të kësaj moshe e cila moshë është në fillim të një rruge të gjatë për formimin dhe ndërtimin e kapacitetit të të shprehurit, si në aspektin gojor ashtu edhe në atë me shkrim etj.

Lënda gjuha shqipe jep mundësi për të planifikuar integrimin me lëndët tjera mësimore për kl.e dytë,psh.(Nëse realizojmë interpretimin e një pozije psh.pranvera dote ndërlidhet integrimi I kësaj lende me A. figurative, A. muzike.)

Gjatë realizimit të orëve mësimore nga lënda e gjuhës shqipe me prezencën fizike të nxënësve në klasë domosdoshmërisht duhet të respektohet protokoli për distance fizike dhe mbojtje personale.

Ora mësimore është me kohëzgjatje 30 min.Gjatë planifikimit të orës mësimore duhet që arsimtari të shkurtojë pjesën hyrëse 5min. 5 min.në pjesën kryesore të orës mësimore dhe 5 min në pjesën përfundimtare të orës mësimore dhe në mënyra të ndryshme të mundohet që nxënësit të motivohen në realizimin e qëllimeve gjatë përvetësimit dhe mësimin të aktiviteteve .Metodat dhe aktivitetet duhet të jenë në pajtueshmëri me kohëzgjatjen e orës mësimore,a parasëgjithash të ruhet kualiteti I mësimdhënies dhe të mësimin.

Realizimi I qëllimeve programore dhe arritja e rezultateve të pritura në kuadër të një ore mësimore me kohë zgjatje prej 30 min është lehtësuar me zvoglimin e numrit të nxënësve në prezencën fizike në klasë (15 – 20 nxënës),ku fitohet kohë gjatë diagnostifikimit të paranjohurive të nxënësve ,dhe gjatë kontrollimit të arritjeve të nxënësve gjatë kohës në orën mësimore,me atë I mbet ma shumë kohë arsimtarit të përcaktohet në aktivitete të ndryshme arsimore.

Në raste se programi mësimorë realizohet me mësimin në lartësi,arsimtari mundëson që nxënësit që janë në shtëpi të kyqen dhe të përcjellin orët që realizohen në klasë.Në raste se nuk munden të kyqen,atëherë arsimtari bën orarë se më sa ora fillon mësimi nga lartësia ,ku ora mësimore do te zgjasë njejtë 30 min.

Arsimtari gjatë realizimit të mësimit në largësi ose shfrytëzimi I platformës për të realizuar mësime në klasë në një pjesë të orës përdor e-përmbajtjet. Ai mundet vetë të përgadisë ose të përshtasë përmbajtje adekuata për lëndën përkatëse ose të përdori përmbajtje të gatshme nga e-përmbajtjet që janë në dispozicion ose nga Eduino ose platforme tjetër mësimore.

Arsimtari I prezenton e-përmbajtjet të përgaditura më parë, pastaj diskuton me nxënësit, parashtron pyetje dhe ju jep udhëzime për kryerjen e detyrave të pamvarura.

Detyrat e shtëpisë që u jep arsimtari nxënësve duhet të jenë në përputhshmëri me moshën e nxënësve.

Gjatë realizimit të mësimit, arsimtari me përgaditjen e instrumenteve për vlerësimin e nxënësve duhet të shënojë të gjitha të arriturat e nxënësve në pajtueshmëri me rezultatet e planifikuara nga mësimi dhe aktivitetet e nxënësit, të shfrytëzojë sistemin për evidencën e presencës së nxënësve në mësime.

Gjithashtu nevojiten **Mjete audio-vizuale, auditive, vizuale dhe mjete të tjera me veti kinetike** - programe televizive, emisione për fëmijë, filma të animuar dhe artistikë për fëmijë; videokaseta, disqe të DVD e CD-së me filma të animuar e me filma artistikë dhe me tekste të letërsisë popullore dhe artistike, me ngjarje të regjistruara, ditëlindje, me shfaqje teatrore e me shfaqje kukullash etj.; audiokaseta me zëra të incizuar, emisione lajmesh të incizuara, tekste të lexuara në mënyrë artistike; aplikacione, ilustrime, makete; skena kukullash dhe të teatrit; sende të lëvizshme me efekte akustike dhe sende të tjera sipas nevojave që kërkon mësimdhënia e kësaj lënde.

4. Normative për stafin mësimdhënës

Programi i shkurtuar realizohet nga mësuesi në përputhje me normativin për kuadrin arsimor të dhënë në programin e rregullt mësimor

Programi i shkurtuar nga lënda e *gjuhës shqipe* për klasën e II (dyte) të arsimit fillor nëntëvjeçar e vërtetohet

Скратената наставна програма по албански јазик за второ одделение ја реализира наставик согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната наставна програма

Скратената наставна програма по наставниот предмет албански јазик за второ одделение на деветгодишното основно образование ја утврди

Арх. Бр. 12-8424/214

16.09.2020

Министер за образование и наука

Мила Царовска